

Njurtransplantation

Omfattningen av utredningen inför njurtransplantation är beroende av om patienten har en levande donator (LD) eller ej. Om levande donator saknas kan patienten ställas på väntelistan för transplantation med en njure från en avliden donator (AD).

Levande donator:

Följande analyser utförs vid utredning av en patient som ska erhålla en njure från en levande donator:

- Autologt flödescytometriskt cytotoxisk B-cellskorstest (patientserum mot patientceller).
- Flödescytometriskt cytotoxisk T- och B-cellskorstest (patientserum (IgM) mot donatorceller).
- Flödescytometrisk T- och B-cellskorstest (patientserum (IgG) mot donatorns celler).
- Detektion av eventuellt förekommande HLA-antikroppar med Luminex (PRA-panel reactive antibodies). Om denna screeninganalys utfaller positivt kan specificiter av de förekommande anti-HLA antikropparna bestämmas (patientserum).
- HLA-typning av HLA-A, B, C, DRBI samt DQB1 med intermediär upplösning. Vid behov även utökad HLA-typning.

Utredning - orsak

- HLA-typning - Avgöra matchgrad mot donator
- Korstester - Påvisande av donatorsspecifika HLA-antikroppar
- Autolog korstester - Påvisande av ospecifika (irreguljära) antikroppar hos patienten
- Detektion av panelreaktiva antikroppar (PRA) - Påvisande av donatorsspecifika antikroppar mot enskilda HLA antigen

Patienter kommer, inför en transplantation, att bedömas med avseende på immuniseringsstatus. Följande kriterier gör att en patient bör betraktas som immuniserad:

- Tre eller flera graviditeter
- Tidigare transplanterad
- Positiv reaktion i Luminex dvs. förekomst av anti-HLA antikroppar hos patienten.
- Anti-HLA antikroppar kan även bildas efter blodtransfusion. Av denna anledning är remissuppgifter om transfusioner viktiga.

Väntelistan

Patienter som väntar på en njure från en avliden donator är de patienter som inte har någon lämplig levande donator. Efter den förberedande utredningen sätts patienter upp på väntelistan i Stockholm. Väntelistan är indelad efter patienternas blodgrupper. När en patient sätts upp på väntelistan ska serum finnas tillgängligt för korstester. Detta får inte vara äldre än 3 månader. Antikroppstesten ska upprepas var tredje månad tills patienten blir transplanterad. Nytt datum för insamlande av serumprov anges på väntelistans första sida.

Om en patient blodtransfunderas under väntetiden ska nytt serumprov tas 3 veckor efter transfusionen för att upptäcka eventuellt nyttillkomna HLA-antikroppar.

Meddela oss så fort patienten får en blodtransfusion så att detta kan tas i beaktande om en lämplig njure blir tillgänglig.

I utredningen av patienter på väntelistan ingår:

- Autolog cytotoxisk B-cellskorstest (patientserum mot patientceller). Analysen upprepas ca en gång årligen
- Eventuellt förekommande panelreaktiva antikroppar undersökta med screening med Luminexteknik. Denna process upprepas var tredje månad för alla patienter som står på väntelistan. Om screeningen är positiv ska specificiteter av anti-HLA antikropparna bestämmas.
- HLA-typning av HLA-A, B, C, DRBI samt DQB1 med intermediär upplösning.

Patienternas aktuella serum (s.k. tremånadersserum) fryses för att kunna utföra akuta korstester, då ett organ blir tillgängligt.

Inför transplantation av njure från avliden donator

När en njure finns tillgänglig kommer de patienter på väntelistan vars blodgrupper är förenliga med donatorn (blodgruppskompatibla) att utredas och bedömas med avseende på sin lämplighet som mottagare av den aktuella njuren. Framförallt bedöms patienternas uppsättning av HLA-antikroppar. Patienter som har donator-specifika HLA-antikroppar mot aktuell njure, utvärderas med stor noggrannhet.

Patienter som anses vara möjliga mottagare till den aktuella njuren utreds med kombinerad flödescytopetriska och cytotoxiska T- och B-cells korstester (FC-Tox) som utförs med frysta tremånaderssera. Därefter bedöms utfallet av dessa korstester med hänsyn till patientens immuniseringsstatus dvs förekomst av donator-specifika HLA-antikroppar. Vid varje utredning mot avliden donator, konsulteras den för Skandinavien gemensamma databasen (Scandiatransplant) över patienter i behov av en nekronjure. I vissa lägen skall njurar skickas till annat center.